

N:o 25.

Af herr **J. A. Fjällbäck**, om tillägg till Kongl. Maj:ts förslag till ändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen m. m.

Som bekant har Kongl. Maj:t i sitt förslag till ny härordning icke funnit för godt att föreslå någon ökad dagaflöning åt de värnpligtige utöfver de 20 öre om dagen jemte 14 öre i slitningskostnad, som de för närvarande uppbära. Denna brist har i viss mån blifvit afhjelpat derigenom, att enskilde motionärer föreslagit, att dagaflöningen måtte höjas till 50, 75 eller 80 öre, allt efter olika förslag.

Med instämmande i den motivering, förslagsställarne hvar för sig framställt, kan jag dock icke medgifva, att dagaflöningen blifver för sitt ändamål tillräcklig ens med det högsta föreslagna beloppet, eller 80 öre om dagen. Afsigten med denna dagaflöning är nemligen tvåfaldig. För det första skall den, så långt ske kan söka, undanrödja den allmänna och djupt rotade oviljan mot bevaringsöfningarna hos folkets breda lager, på det att icke ett ständigt växande antal af de värnpligtige må frestas att undandraga sig krigstjensten genom utvandring, och dermed i längden en svårare skada tillfogas fosterlandet, än om försvaret ännu en tid förblefve vid sitt närvarande bristfälliga skick. För det andra skall dermed en skälig och välbehöflig ersättning beredas åt den stora mängden af fattige eller mindre bemedlade värnpligtige för tidsförlust och minskad arbetsförtjenst, hvilken senare de i de allra flesta fall mycket väl behöfva till hjälp åt fattige anhörige, som de hafva att försörja.

Erfarenhet af förhållandena på vår landsbygd har gjort det för mig klart, att ersättningen åt de värnpliktige icke kan uppfylla sitt dubbla ändamål med mindre, än att den höjes till en krona om dagen. På det att denna dagaflöning må vara skyddad mot de försök att nedsätta eller rent af borttaga den, som under tider af dåliga statsfinanser kunna befaras från regeringens eller Första Kammarens sida, anser jag dessutom, att bestämmelsen om dagaflöning bör erhålla civillags natur, och till den ändan inryckas i värnpliktslagen.

Att genom en dylik bestämmelse kostnaderna för försvaret komma att icke obetydligt ökas, inser jag mycket väl. Stegringens verkliga belopp har jag icke varit i tillfälle att närmare beräkna, hvilket gifvetvis för vederbörande utskott torde falla sig mycket lättare; men ett ungefärligt öfverslag synes gifva vid handen, att ökningen skulle närma sig, om ej öfverstiga, ett par millioner kronor. En så betydlig höjning i krigsbudgeten, låt vara för ett nödigt och nyttigt ändamål, kan icke gerna gå för sig, med mindre någorlunda motsvarande indragningar på andra håll bereda medel dertill. Utan att här närmare inlåta mig på, hvarest sådana indragningar i allmänhet bäst kunna företagas, inskränker jag mig till att påpeka ett särskildt fall, der en dylik inskränkning bör med fördel kunna ega rum. De i det kongl. härordningsförslaget angifna lönestaterna för militärbefälet vid de olika vapnen synas mig nemligen i allmänhet vara oskäligt högt tilltagna, särdeles i fråga om de högre graderna. Äfven om så icke vore fallet, hvarom jag mycket väl inser att meningarna kunna vara delade, har dock vårt krigsbefäl visat en sådan fosterländsk ifver för försvarets bättre ordnande, att man mycket väl från dess sida bör kunna påräkna den offervillighet, som ligger i ett nedsättande af löneanspråken, i fall försvarsfrågans lösning derigenom skulle kunna främjas. Då det emellertid vore oskäligt att begära en dylik nedsättning för de lägre graderna, hvilka väl torde behöfva sina löneinkomster ofkortade, håller jag före, att nedsättning först bör inträda för den del af lönen, som öfverstiger ett visst belopp, exempelvis 2,000 kronor, och sedan gradvis ökas med lönerns stegring, i den ordning här nedan angifves.

Alltså föreslår jag:

att Riksdagen, för den händelse det kongl. härordningsförslaget i hufvudsak varder antaget, ville besluta, att dagaflöningen för de värnpliktige förhöjes till 1 krona;

att Riksdagen för sin del ville besluta, att bestämmelsen rörande de värnpliktigas dagaflöning inryckes på lämpligt ställe i värnpligtslagen; och

att Riksdagen, allt under samma förutsättning, ville besluta om nedsättning i de af Kongl. Maj:t föreslagna löner åt krigsbefälet, med inberäkning af dagtraktamentet, på det sätt, att lönebelopp, som öferskjuter 2,000 kronor, minskas med tio procent, lönebelopp, som öferskjuter 5,000 kronor, minskas med tjugu procent, och lönebelopp, som öferskjuter 10,000 kronor, minskas med trettio procent.

Om remiss till särskilda utskottet anhålles.

Stockholm den 28 oktober 1892.

J. A. Fjällbäck.

I syftet med denna motion instämma:

John Olsson.

Fridtjuv Berg.